

Dosarul nr. 2r-9/23

2-20091146-01-2r-04012023

Prima instanță, Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud.: S. Colun)

Instanța de recurs, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Instanța de revizuire, Curtea de Apel Chișinău: (jud.: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Valentina Nagaranscaia, Maria Tataroi și Maria Chiselița, reprezentate de avocatul Tudor Butescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociați de Economii și Împrumut „Valea Leoanei” împotriva lui Victor Chiselița (Reznicenco) și fidejursorii Vera Chiselița, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, Maria Tataroi și Alexandru Dutca cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița și Maria Tataroi, reprezentate de avocatul Tudor Butescu, împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 21 septembrie 2009, AEÎ „Valea Leoanei” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Victor Chiselița (Reznicenco) și fidejursorii Vera Chiselița, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, Maria Tataroi și Alexandru Dutca cu privire la încasarea datoriei conform contractului de împrumut.

Prin hotărârea din 03 decembrie 2009 a Judecătoria Căușeni, acțiunea depusă de AEÎ „Valea Leoanei” s-a admis. S-a dispus încasarea de la Victor Reznicenco, în beneficiul AEÎ „Valea Leoanei”, suma de 1144956 lei în contul datoriei conform contractului de credit nr. 57 din 03 iunie 2008, inclusiv creditul în termen în sumă de 78446 lei, dobânda în sumă de 22200 lei, penalități la credit și dobânda neachitată în sumă de 40088 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 4222 lei. În cazul insolvenței debitorului Victor Reznicenco, de încasat datoriile menționate în mod solidar de la fidejursorii Vera Chiselița, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, Maria Tataroi și Alexandru Dutca.

La 31 iulie 2020, Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia și Maria Chiselița, au declarat cerere de revizuire împotriva hotărârii din 03 decembrie 2009 Judecătoria Căușeni, solicitând și repunerea în termen a cererii de revizuire, admiterea cererii de revizuire și remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a respins cererea Mariei Tataroi, Valentinei Nagaranscaia și Mariei Chiselița cu privire la repunerea în termenul de depunere a cererii de revizuire, ca fiind neîntemeiată. Cererea de revizuire depusă de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia și Maria Chiselița, împotriva hotărârii din 03 decembrie 2009 a Judecătoriei Căușeni s-a respins ca fiind inadmisibilă.

La data de 25 februarie 2022, Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocatul Tudor Butescu, au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen a procesului de examinare a cauzei, scutirea recurentelor de taxa de stat, casarea integrală a încheierii instanței de fond, cu emiterea unei decizii privind excluderea pct.2 din hotărârea din 03 decembrie 2009 a Judecătoriei Căușeni.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins recursul declarat de către Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia și Maria Chiselița, împotriva încheierii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, ca fiind neîntemeiat (f.d.113-116).

La 05 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, în temeiul art. 449 Cod de procedură civilă, Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, casarea încheierii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 06 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, au declarat recurs împotriva încheierii din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea problemei respective prin admiterea cererii de revizuire și remiterea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, au reiterat argumentele invocate în cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că copia încheierii din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 07 noiembrie 2022 a fost expediată la adresa poștală a participanților la proces, dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc (f.d. 146).

Astfel, recursul declarat la 06 decembrie 2022 este în termen.

La 04 ianuarie 2023 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de

avocat Tudor Butescu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 174), însă intimații nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 449 din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care:

a) s-a constatat, prin sentință penală irevocabilă, comiterea unei infracțiuni în legătură cu cauza care se judecă;

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei;

c) instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces;

e) s-a anulat ori s-a modificat hotărârea, sentința sau decizia instanței judecătorești care au servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere;

e¹) a fost aplicată o lege declarată neconstituțională de către Curtea Constituțională și la judecarea cauzei a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, iar instanța de judecată a respins cererea privind sesizarea Curții Constituționale sau din hotărârea Curții Constituționale rezultă că prin aceasta s-a încălcat un drept garantat de Constituție sau de tratatele internaționale în domeniul drepturilor omului;

g) Curtea Europeană a Drepturilor Omului sau Guvernul Republicii Moldova a inițiat o procedură de reglementare pe cale amiabilă într-o cauză pendinte împotriva Republicii Moldova;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțată de o instanță de judecată națională.

Potrivit art. 450 lit. d) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de hotărârea, sentința sau decizia anulată sau modificată care a servit drept temei pentru emiterea hotărârii sau deciziei a căror revizuire se cere – în cazul prevăzut la art. 449 lit. e).

Din dispozițiile art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, rezultă că cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

În conformitate cu art. 452 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

Din norma dată de drept rezultă că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Se reține că revizuirea este o cale de atac extraordinară pusă de lege la dispoziția persoanelor interesate, care presupune redeschiderea procedurilor judiciare în privința unei cauze civile. Aceasta nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci doar ca efect al admiterii cererii de revizuire, ceea ce prezumă existența temeiurilor în acest sens. De altfel, poate avea loc o ingerință asupra securității raportului juridic.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele indicate în cererea de recurs și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția Curții de Apel Chișinău de respingere a cererii de revizuire depusă de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, ca fiind inadmisibilă, or, alegațiile invocate de către ultimii ca temeiuri de revizuire, în esență nu pot constitui drept circumstanțe noi în sensul art. 449 din Codul de procedură civilă, care ar permite redeschiderea procesului după devenirea irevocabilă a deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

De fapt, argumentele invocate de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, în cererea de revizuire, se referă la dezacordul acestuia cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău în decizia din 31 mai 2022, de menținere a încheierii din 14 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de revizuire și respinsă cererea de revizuire depusă de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, ca inadmisibilă.

Mai mult ca atât, prima instanță și instanța de recurs au examinat prezenta cauză sub aspect multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocită în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, argumentând destul de explicit care temeiuri au servit la emiterea soluțiilor sale, iar Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, nu au justificat imposibilitatea efectuării actului de procedură în termenul prevăzut de lege.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Chișinău expusă în încheierea din 01 noiembrie 2022, că circumstanțele invocate de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, ca temei de revizuire a deciziei din 31 mai 2022, nu se încadrează în prevederile art. 449 din Codul de procedură civilă și nu constituie temei de redeschidere a procesului.

Se reține că procedura de revizuire prevăzută la art. 449 – 453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor

Omului, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6§1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunța preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante. Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul securității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluții definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată. Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de regula lucrului judecat.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, care cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Josan vs. Moldova*, nr. 37431/02, §25; *Brumărescu vs. România*, nr. 28342/95, §6; *Ryabykh vs. Rusia*, nr. 52854/99, §52).

În această ordine de idei, și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de recurs reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu, în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil garantate de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea recurată este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către recurențe sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Maria Tataroi, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, reprezentate de avocat Tudor Butescu.

Se menține încheierea din 01 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociați de Economii și

Împrumut „Valea Leoanei” împotriva lui Victor Chiselița (Reznicenco) și fidejusrorii Vera Chiselița, Valentina Nagaranscaia, Maria Chiselița, Maria Tataroi și Alexandru Dutca cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic